

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Оторвіна Тетяна Юріївна

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

**«МАТЕМАТИЧНА ПІДГОТОВКА ДІТЕЙ ДО ШКОЛИ
ЗАСОБАМИ ЕЙДЕТИКИ»**

Кривий Ріг 2021р.

Методичний збірник присвячений використанню інноваційних підходів з підготовки дітей старшого дошкільного віку до школи засобами ейдетики.

У збірнику автор ділиться досвідом роботи з підготовки дітей старшого дошкільного віку до школи за допомогою техніки ейдетики. Автор пропонує практичний матеріал який допоможе педагогам і батькам підготувати дітей до школи. Це конспекти занять, дидактичні ігри, вправи, які допомагають ознайомлювати дитину з основами математики. Рекомендовано для педагогів дошкільних закладів, батьків.

Рецензент:

М. В. Бадіца –кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти

Матеріали схвалено на засіданні педагогічної ради закладу дошкільної освіти

Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №272» Криворізької міської ради

ЗМІСТ

Передмова	5
1. Психолого-педагогічні та технологічні основи математичної підготовки дітей до шкільного навчання	7
2. Структурна функціональна модель математичної підготовки дитини до навчання в школі засобами ейдетики	15
3. Авторська програма з математичної підготовки дітей до школи старшого дошкільного віку засобами ейдетики	22
3.1 Система інтегрованих занять із використанням ейдетичних технологій під час математичної підготовки старших дошкільників до школи.	37
Списки використаних джерел	50
Додатки	

Передмова

У сучасних умовах розвитку України, яка стала на шлях комплексного реформування сфери освіти відповідно до європейських норм та стандартів, введення на державному рівні стандартів нового покоління в початковій школі та запровадження Нової української школи (НУШ), поява нових програмних вимог у закладах загальної середньої освіти диктують необхідність переосмислення цілої низки усталених понять, пов'язаних із всебічним розвитком дітей дошкільного віку. Так, інтенсифікація трансформаційних процесів в освітній сфері ставить на порядок денний українського суспільства XXI ст. питання необхідності перегляду вимог до виховання дітей дошкільного віку.

На сьогодні реформування галузі дошкільної освіти відбувається відповідно до Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», розробленого проекту Концепції розвитку дошкільної освіти. Переформатування державної освітньої політики у сфері дошкільної освіти передбачає запровадження принципово нових підходів до освітнього процесу – нестандартних, інноваційних, спрямованих на розвиток креативності та образно-асоціативної пам'яті, логічного та творчого мислення дошкільника. При цьому у Базовому компоненті дошкільної освіти 2021 р. закріплюється положення про необхідність розвитку у дитини 6 (7) року життя пізнавальної активності математичного спрямування, яким передбачено сукупність вимог до логіко-математичної компетентності старшого дошкільника [46].

Так, одним із інноваційних засобів ефективного та швидкого засвоєння математичного матеріалу старшими дошкільниками виступають ейдетичні техніки та засоби,

використання яких набуває все більшої актуальності серед педагогів у закладів дошкільної освіти.

Ейдетика – це інноваційна методика запам'ятовування інформації, яка передбачає застосування різноманітних технік розвитку пам'яті через образне і асоціативне мислення (за допомогою зорових вражень, які допомагають утримувати і відтворювати в деталях образ сприйнятого раніше предмета або явища).

1. Психолого-педагогічні та технологічні основи математичної підготовки дітей до шкільного навчання

У сучасних умовах основою метою сформованої системи дошкільної освіти в Україні є конструювання змісту, форм та методів виховання і навчання, які б забезпечували особистісний розвиток кожної дитини, активізували та розвивали її

пізнавально-інтелектуальні та логіко-математичні здібності, сприяли розкриттю її творчого потенціалу. У зв'язку із цим саме математичну підготовку дошкільника слід розглядати як частину загального розвитку особистості, спрямованістю якого повинно бути навчання дитини комплексу прийомів та методів пізнання, формування в ній якостей логіко-математичного мислення, математичних здібностей, умінь та навичок.

Вітчизняні дослідники В. Литвин та М. Арест розглядають математичну підготовку дошкільників до навчання у школі як «своєрідний математичний синтез навчання і розвитку» [29, с. 124], у межах якого вектор «навчання» репрезентований сукупністю математичних знань, умінь та навичок, тих компонентів навчальної діяльності, формування яких відбувається під час занять у закладі дошкільної освіти, яким дитина навчається; а вектор «розвитку» представлений комплексом пізнавальних процесів, математичних здібностей та логічних операцій.

Сьогодні ефективність математичної підготовки дітей до навчання у школі зумовлена створенням та забезпеченням у межах закладів дошкільної освіти (ЗДО) належних умов психолого-педагогічного та технологічного характеру.

Під психолого-педагогічними умовами слід розглядати створення сприятливої морально-психологічної

атмосфери як у взаємовідносинах між педагогом та дитиною, так і в колективі вихованців, що навчаються у закладі дошкільної освіти, а також педагогічного розвивального середовище, що оточує дитину в дошкільному закладі освіти [32].

На сьогодні аналіз наукової літератури дає змогу визначити низку психолого-педагогічних детермінант математичного розвитку дітей дошкільного віку, які представлені на рисунку 1.1.

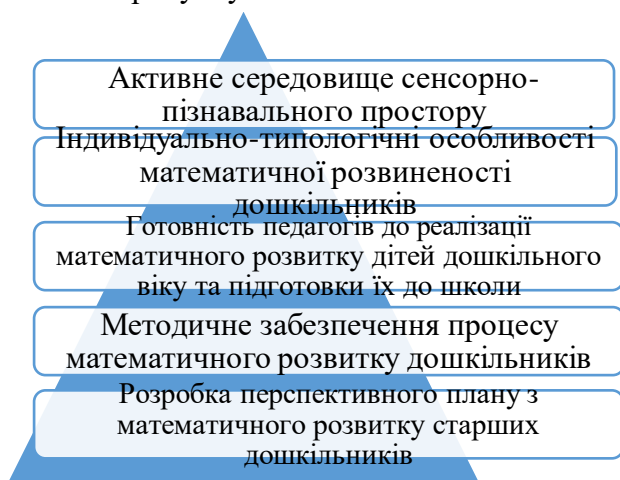

Рисунок 1.1 – Психолого-педагогічні основи математичної підготовки дитини до навчання у школі

Джерело: сформовано автором на основі [29, с. 129].

Розглянемо представлені на рисунку 2.1 психолого-педагогічні основи математичної підготовки дошкільників до навчання у школі більш детально:

1. Розробка перспективного плану з математичного розвитку старших дошкільників ЗДО до школи – передбачає, що педагогам доцільно враховувати цілу низку педагогічних вимог:

– забезпечення єдності мети, завдань, змісту, методів і організаційних форм навчально-виховного процесу, що передбачає реалізацію педагогом висунутих виховних завдань, які знаходяться в комплексі, в єдиному педагогічному процесі;

– здійснення розумного поєднання словесних методів педагогічного впливу з організацією діяльності вихованців ЗДО. Як зазначає Н.В. Заплаткіна, виховна робота буде успішною виключно у тому випадку, якщо план буде передбачати використання методів привчання, різні вправи, розповіді, бесіди тощо, поєднуючи все це з включенням вихованців ЗДО до ігрової, трудової та художньо-естетичної діяльності [39, с. 64];

– відповідність змісту, форм і методів виховної роботи віковим та індивідуальним особливостям дітей дошкільного віку. Саме це вимагає від педагога гарного знання змісту обраної ним програми навчання, виховання і розвитку дітей дошкільного віку та побудови своєї роботи пропорційно цьому змісту.

Зміст перспективного планування роботи з математичної підготовки старших дошкільників включає в себе заняття з математики (безпосередню освітню діяльність), позашкільну діяльність та індивідуальну роботу самих дошкільнят разом із батьками.

Вся робота відповідно повинна бути спрямована на створення розвивального середовища, побудованого наступним чином: математичні розваги, дидактичні ігри, розвиваючі ігри, які сприяють розвитку розумових здібностей та інтелекту дошкільників.

На сьогодні основними підходами щодо організації роботи із математичної підготовки дошкільників вважаються наступні [11, с. 64–66]: 1) бесіда-розповідь педагога про кількість і про створення числа; 2) обговорення того, де зустрічається число в предметному світі і в природі;

3) викладання числового ряду з додаванням нового числа; 4) ліплення цифри, робота з трафаретами, викладання чисел із лічильних паличок, розмальовки, штрихування; 5) знайомство з відповідним класом геометричних фігур, малювання, вирізання площинних фігур, ліплення та конструювання об'ємних тіл, виявлення, в яких предметах навколишнього світу вони «живуть»; 6) ритмічні рухові вправи, пальчикові ігри та пальчикова гімнастика; 7) розвивальні ігри.

Організація різних видів діяльності дошкільника, спрямована на формування та розвиток логіко-математичної компетенції, безумовно повинна перебувати у центрі уваги педагога, проте водночас доцільно враховувати й поєднання сукупності вікових та індивідуальних особливостей дітей у їх безпосередньо-освітній діяльності, що сприятиме забезпеченню емоційного благополуччя та психічного розвитку дошкільника.

З огляду на це, однією з найважливіших психолого-педагогічних умов математичної підготовки старших дошкільників до навчання у школі є імперативність у дотриманні педагогом цілого комплексу принципів роботи із дошкільниками (див. рисунок 1.2).

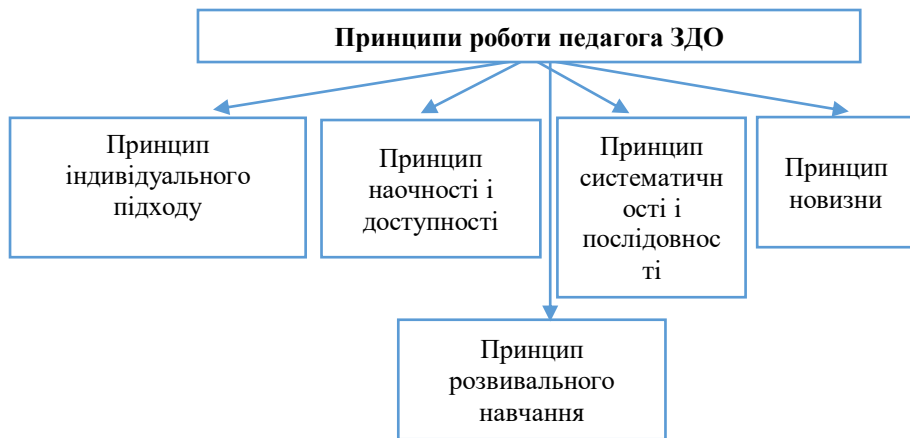

Рисунок 1.2 – Основні принципи педагогічної роботи педагога у закладі дошкільної освіти з математичної підготовки дошкільників

Джерело: складено автором на основі [29].

Розглянемо основні принципи педагогічної роботи педагога у ЗДО, спрямованої на здійснення математичної підготовки дітей дошкільного віку, наведені на рисунку 2.2, більш детально.

1. Принцип індивідуального підходу – полягає у тому, що має змогу організувати безпосередньо освітню діяльність на основі індивідуальних здібностей дитини та допомогти у створенні умов для активної пізнавальної діяльності дошкільників як у групі, так і кожної дитини окремо.

2. Принцип наочності та доступності – сприяє формуванню у дітей дошкільного віку елементарних математичних уявлень про кількість, розмір, форму, простір та час. При цьому, як зазначає Н. Лисенко, доступність полягає у тому, що деякі слова та вирази є складними для сприйняття, з огляду на це педагогу не слід вводити їх у словник дошкільника, а пояснювати дітям певні

математичні категорії зрозумілими для дитини певного віку словами [29].

Варто зауважити, що освітня діяльність матиме успішний характер за наявності у дітей знань та навичок певного змісту. Так, зокрема, викладення матеріалу дошкільникам повинно здійснюватися у відповідності до наступних правил:

- по-перше, від простого до складного;
- по-друге, від відомого до невідомого;
- по-третє, від близького до далекого.

Вивчення дошкільниками елементарних математичних уявлень від загального до конкретного сприяє більш доступному та ефективному засвоєнню дитиною знань.

3. Принцип систематичності та послідовності – передбачає забезпечення логічного порядку вивчення дитиною дошкільного віку математичного матеріалу. Знання, що отримуються дитиною на певному етапі освітньо-виховного процесу, обов'язково повинні спиратися на раніше вивчений матеріал, оскільки вивчення математики у ЗДО передбачає, що кожне нове знання виходить із старого, вже відомого дитиною знання.

4. Принцип новизни – дає змогу спиратися на мимовільну увагу, за допомогою постановки послідовної системи завдань, забезпечити виникнення зацікавленості дитини до певного виду діяльності (наприклад, розв'язування логічних завдань, допомога улюбленим героям у лабіринті тощо) та активізувати мимовільну сферу.

5. Принцип розвивального навчання – полягає у тому, що у ході безпосередньо освітньої діяльності відбувається надання педагогом допомоги дошкільникам у набутті нових знань, але й формування математичних умінь та навичок; при цьому відбувається розвиток пізнавальних

психічних процесів та розвиток особистості дитини у цілому.

Вважаємо, що виключно завдяки суворому дотриманню педагогом усіх вищенаведених принципів виникає можливість досягнення високої результативності у процесі формування логіко-математичної компетенції у дітей дошкільного віку та забезпечення їх якісної математичної підготовки до навчання у школі.

Слід наголосити на тому, що окрім психолого-педагогічних умов, важливе значення у процесі математичної підготовки старших дошкільників відіграють й технологічні умови – сукупність педагогічних методів, прийомів та технік, використовуваних педагогом у процесі освітньо-виховного процесу.

Так, зокрема, проведення занять із математики у ЗДО здійснюється у різних форматах (дослідницькому, ігровому, інтерактивному тощо) як з групою дошкільнят, так і по підгрупах, але водночас діти можуть отримувати різні завдання.

Основними принципами роботи за системою засобів ейдетики на заняттях із математики у ЗДО є: 1) принцип навчання дитини у радісній та веселій атмосфері гри; 2) принцип мобільності та доступності ігрового матеріалу; 3) поділ інформації педагогом у відповідності до особливостей кожної дитини [42, с. 12].

Отже, математична підготовка дітей старшого дошкільного віку до навчання у школі посідає особливе місце в інтелектуальному розвитку дошкільника, рівень якого визначається сукупністю якісних особливостей засвоєння математичних уявлень та понять (категорій), зокрема: лічба, число, вимірювання, величина, геометричні фігури, просторові відносини. Формування у дітей основних уявлень та математичних понять спрямоване на озброєння

їх прийомами логіко-математичного мислення – порівнянням, аналізом, узагальненням, умовиводом тощо.

2. Структурна функціональна модель математичної підготовки дитини до навчання в школі засобами ейдетики

Проблематика необхідності виховання всебічно розвиненої особистості, здатної до генерування нових ідей та концепцій, прийняття сміливих рішень у нестандартних ситуаціях, стає суспільним замовленням та актуальною вимогою вітчизняного сьогодення, знаходить своє законодавче закріплення у положеннях нової редакції Базового компоненту дошкільної освіти 2021 р., оскільки саме дошкільний вік є періодом формування ключових векторів розвитку дитини, у тому числі логіко-математичного.

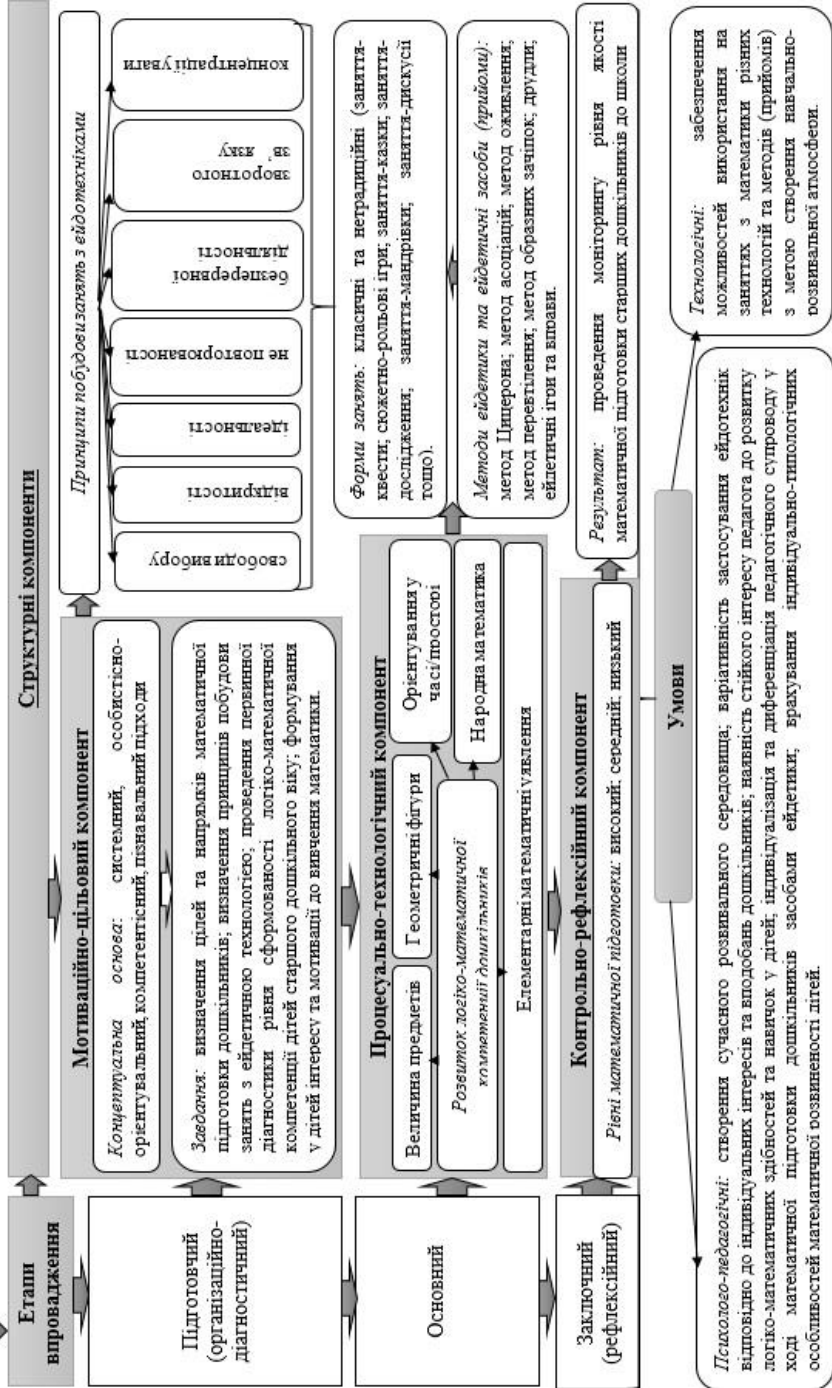
Так, на основі аналізу психолого-педагогічної та методичної літератури щодо математичної підготовки дітей старшого дошкільного віку, а також визначення особливостей використання ейдетичних ігор з метою розвитку уваги, репродуктивної та творчої уяви, пам'яті, образно-асоціативного та інших видів мислення, а також враховуючи програмні вимоги, визначені Державною навчальною програмою розвитку дітей дошкільного віку «Українське дошкілля», а також вимоги БКДО 2021 р. щодо сформованості у старших дошкільників логіко-математичної компетенції, нами було розроблено авторську структурно-функціональну модель математичної підготовки дитини старшого дошкільного віку до навчання у школі, представлену на рисунку 2.1, засновану на використанні різних ейдетичних технік.

Розглянемо запропоновану нами модель математичної підготовки старших дошкільників, представлену на рис. 2.1, більш детально. Так, головною метою розробленої моделі є

математична підготовка дітей старшого дошкільного віку до навчання у школі засобами ейдетики. Досягнення вказаної мети здійснюється у три виокремлених етапи: 1) I етап – Підготовчий, або організаційно-діагностичний, – полягає у тому, що на даному етапі педагог закладу дошкільної освіти визначає завдання та ставить підцілі щодо забезпечення дітей старшого дошкільного віку якісним, цікавим для дітей та ефективним матеріалом з математичної підготовки до школи; проводить первинний моніторинг рівня сформованості у дітей старшого дошкільного віку логіко-математичної компетенції за індивідуально встановленими у ЗДО критеріями та фіксує отримані дані у Протоколі оцінювання рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку за трьома рівнями: □ високий – «компетенція сформована в повній мірі»; □ середній – «компетенція сформована в достатній мірі» або «компетенція сформована посередньо»; □ низький – «компетенція сформована мінімально» або «компетенція не сформована»; тощо. 2) II етап – Основний – передбачає, що педагог на основі отриманих даних на організаційно-діагностичному етапі здійснює підбір та обрання різних ейдетичних засобів, розробку авторських ейдетичних вправ та ігор, які б відповідали інтересам дітей старшого дошкільного віку та впровадження їх під час занять класичної та нетрадиційної форм з метою розвитку у дошкільників логіко-математичної компетенції та вдосконалення ними знань, умінь та навичок.

МОДЕЛЬ МАТЕМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ ЗАСОБАМИ ЕЙДЕТИКИ

Мета: розвиток логіко-математичної компетенції дітей старшого дошкільного віку засобами ейдетики інноваційної технології

3) III етап – Заключний, або рефлексійний, – полягає в організації та здійсненні повторного моніторингу рівня математичної підготовки дітей старшого дошкільного віку до школи після проведення педагогом всіх розроблених занять з математики із використанням різних методів ейдетики та ейдетичних засобів, прийомів та здійсненні аналізу та співставлення отриманих результатів первинного та контрольного моніторингу.

Даний структурний компонент розробленої структурно-функціональної моделі математичної підготовки дітей старшого дошкільного віку до школи засобами ейдетики передбачає, що педагогу у ході її реалізації слід керуватися наступними принципами роботи із дітьми, пов'язаними саме із використанням ейдетичних технік на заняттях:

1. Принцип свободи вибору – полягає у тому, що під час навчально-виховного процесу або здійсненні спрямованої дії необхідно надавати дитині право вибору з двома важливими умовами: 1) обрана діяльність дитини повинна бути виключно моральною, в іншому випадку для неї встановлюється заборона до подальшої участі в ейдетичній розвивальній грі; 2) право вибору має врівноважуватися усвідомленою відповідальністю дошкільника за свій вибір (маленька людина з більшою охотою робить те, що було запропоновано нею самою).

2. Принцип відкритості – передбачає не лише надання дітям знань, але й показувати їх межі, «використання знань у вирішенні відкритих завдань», тобто таких завдань, що стимулюють самостійне генерування ідей, постійне залучення дитини у процес прийняття рішень, в обговорення проблем, які стосуються процесу прийняття рішення.

3. Принцип безперервної діяльності – полягає у тому, що освоєння дошкільниками знань, умінь та навичок здійснюється переважно у формі ігрової та творчої діяльності. Так, педагогу необхідно стимулювати дітей вирішувати величезну кількість творчих завдань, цікавих та веселих, і виключно тоді кількість трансформується в якість і у дитини виробиться автоматизм використання алгоритмів та прийомів вирішення завдань.

4. Принцип зворотного зв'язку – передбачає здійснення регулярного контролю процесу навчання за допомогою розвиненої системи прийомів зворотного зв'язку (діагностичні картки; бесіда тощо).

5. Принцип ідеальності, або принцип максимальної користі, – передбачає максимальне використання можливостей, знань, інтересів самих дошкільників з метою підвищення результативності та зменшення витрат у процесі навчання, тобто мається на увазі необхідність узгодження змісту та форм навчання з інтересами дітей (мотивація). Даний принцип передбачає, що відсутня необхідність змушувати дітей навчатися, навчання відбувається саме собою – «ідеально».

6. Принцип концентрації уваги – полягає у спрямуванні та зосередженні зусиль педагога на підборі таких предметів та тем для дошкільників, які можуть активізувати увагу, розумову діяльність дітей та сприяють їх тривалій та ефективній поляризації (поєднанню). Передбачається, що завдяки внутрішній концентрації та зацікавленості дитини на предметі стає можливим процес її розумового саморозвитку, а також паралельно відбуваються виховння та розвиток витривалості, посидючості та терпіння, які є необхідними для інтелектуальної діяльності старших дошкільників під час вивчення математики на заняттях у ЗДО, а у подальшому й у школі.

7. Принцип неповторюваності – полягає у тому, що педагог у ході навчально-виховного процесу не повинен повторювати ейдетичні ігри під час занять. У тому випадку, якщо суть ейдетичної вправи/гри є ідентичною, необхідно запропонувати новий сюжет гри/вправи, змінити рухи, предмети тощо;

– процесуально-технологічний компонент – спрямований на забезпечення педагогом закладу дошкільної освіти розвитку логіко-математичної компетенції дітей старшого дошкільного віку, вдосконалення ними своїх математичних знань, вмій та логічного мислення шляхом включення у заняття з математики різних методів ейдетики, ейдетичних засобів та прийомів.

На рисунку 2.2 репрезентовано повний перелік ейдетичних технік (методи ейдетики, ейдетичні прийоми та засоби), використання яких передбачається у межах реалізації запропонованої структурно-функціональної моделі математичної підготовки дітей старшого дошкільного віку до навчання у школі.

Рисунок 2.2 – Види ейдотехнік, спрямованих на математичну підготовку дітей старшого дошкільного віку для навчання у школі

– контрольно-рефлексійний компонент – полягає у проведенні контрольного (повторного) моніторингу рівня сформованості математичної компетенції старших дошкільників; здійсненні порівняльного аналізу змін та позитивних/негативних тенденцій у процесі розвитку та формування логіко-математичної компетенції у дітей старшого дошкільного віку засобами ейдетики після практичного впровадження запропонованої структурно-функціональної моделі математичної підготовки до школи; окресленні перспективних напрямків методичної та педагогічної роботи щодо вдосконалення механізмів реалізації та інтеграції у класичні/нетрадиційні форми освітньо-виховного процесу ейдетичної інноваційної технології.

На основі представленої на рисунку 2.2 структурно-функціональної моделі математичної підготовки дітей старшого дошкільного віку до шкільного навчання за допомогою використання ейдетичних технік, було розроблено авторську програму з математичної підготовки дошкільників для закладів дошкільної освіти, наведену у таблиці 3.1.

3. Авторська програма з математичної підготовки дітей старшого дошкільного віку до школи засобами ейдетики

Функціональний блок підготовки дитини	Програмний блок математичної підготовки	Приклади ейдетичних технік та прийомів
<p>Блок I «Формування та розвиток образно-асоціативного мислення»</p>	<p>Формування уявлень про цифри, знаки «+», «-», «=», «>», «<»</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розвивальні ейдетичні вправи: «На яку цифру схоже?», «Числові хованки», «Запиши число за допомогою предметів». 2. Малюємо кольоровими паличками. 3. Гра-асоціація «На кого схоже?» (формування уявлень про знаки «+», «-», «=», «>», «<»). 4. Вправи на тактильне, смакове, слухове та нюхове запам'ятовування: «Порахуй і розклади», «Знайди із заплещеними очима», «Дізнайся на дотик». 5. Вправи-ігри з підбору і складання пар довільних асоціацій. 6. Розвивальні ейдетичні вправи на створення образів по точкам та відтворення асоціативного ланцюжка: «На що схоже», «Сім'я слів», «Чуже слово», «Смислові ряди», «Знайди місце слову», «Моя пара»; «Заборонене число». 7. Розвивальна ейдетична гра «Раз, два, три повтори».

Функціональний блок підготовки дитини	Програмний блок математичної підготовки	Приклади ейдетичних технік та прийомів
<p>Блок І «Формування та розвиток образно-асоціативного мислення»</p>	<p>Формування уявлень про довжину/висоту /ширину/ товщину предметів</p>	<p>Ігри-вправи: «Знайди фігури з коробки»; «Що більше?» Ігри з паличками К'юїзенера («Складаємо фігури разом із Триждиком та його Сестричкою-Одиничкою»). «Продовжи закономірність», «Домалой по клітинам».</p>
	<p>Формування уявлень про геометричні фігури</p>	<p>1. Метод «Цицерона», або ейдетична розвивальна гра «Що знаходиться у кімнаті Триждика та його Сестрички-Одинички?», «Розклади речі Триждика у кімнаті»; «Розклади по полицках». 2. Вправи-ігри: «На яку фігуру схоже?», «Знайди задуманий фрагмент», «Домалой невідані фігури», «Домалой по клітинам», «Склади дзеркальну картинку», «Повтори малюнок». 3. Ігри-конструювання «Склади картинку за прикладом», «Собачка». 4. Гра «Підбери порівняння». 5. Ейдетичні ігри-вправи на зняття інертності мислення: «Продовжи ряд», «Частина–ціле», «Знайди закономірність», «Снігова куля»,</p>

		«Віддзеркалення», «Знайди відмінності» тощо.
Блок II «Розвиток пам'яті»	Формування уявлень про час та простір.	<p>1. Метод «Цицерона», або ейдетична розвивальна гра «Що знаходиться у кімнаті Триждика та його Сестрички-Одинички?», «Розклади речі Триждика у кімнаті»; «Розклади по полицках».</p> <p>2. Ігрові вправи: «Повтори візерунок по пам'яті», «Покажи дорогу по орієнтирах», «Подивися і розклади».</p> <p>3. Ігрові вправи: «Що змінилося?», «Що пропало?», «Хто приходив у гості до Триждика?», «Запам'ятай і поклади», «Що сховано під стаканчиком Сестрички-Одинички?»; «Чим відрізняються?».</p> <p>4. Вправа на створення і запам'ятовування образів з однакових елементів (крапельки, олівці, кубики): «Побудуй такий же», «Подивися і повтори».</p> <p>5. Вправа на зорове сприйняття і запам'ятовування конструкції: «Домалюй по клітинам», «Я почну, а ти продовж» (робота в парах).</p> <p>6. Гра «Розклади із закритими очима».</p> <p>7. Ігри на математичному планшеті: «Повтори малюнок по пам'яті»,</p>

		<p>«Дізнайся на дотик (нюх, смак)», «Виклади ланцюжок по пам'яті».</p> <p>8. Лабіринти на розвиток пам'яті.</p> <p>9. Ігри-вправи: «Закінчи намисто для Мама Сестрички-Одинички», «Прикрасимо ялинку намистом».</p>
--	--	---

Функціональний блок підготовки дитини	Програмний блок математичної підготовки	Приклади ейдетичних технік та прийомів
Блок III «Розвиток уваги»	Уміння класифікувати, узагальнювати, визначати спільні та	<p>1. Ігри-вправи: «Вгадай-но», «Спробуй, повтори!», «Домалой по клітинкам».</p>
		<p>1. Розвивальні вправи: «Що зайве?», «Що змінилося?», «Підбери потрібну фігуру», «Числовий кубик», «Підбери пару», «Більше - менше», «Обери шлях», «Визнач без перерахунку», «Продовж ряд», «Знайди фрагмент за зразком», «Прибери зайве», «Продовж логічний ланцюжок», «Збери логічний ланцюжок», «Пошук сполучних ланок», «Закінчи малюнок», «Що буде потім?», «Знайди закономірність», «Підбери дію», «Числовий лабіринт».</p> <p>2. Ігри з лічильними паличками «Зміни об'єкт».</p>

		3. Судоку: «Символьне судоку», «Торт».
	відмінні риси предметів, фігур.	
Блок IV «Розвиток логічного мислення»	Уміння порівнювати, узагальнювати, визначати спільні та відмінні риси предметів, фігур.	

Джерело: власна розробка автора.

Аналізуючи зміст розробленої авторської програми математичної підготовки дошкільників до шкільного навчання із використанням засобів ейдетики, варто зазначити, що весь програмний математичний матеріал нами було умовно розподілено на 4 функціональних блоки, детальну характеристику яких подано нижче:

1) Блок I «Формування та розвиток образно-асоціативного мислення» – представлений розвивальними вправами та ейдетичними іграми, що передбачаються створення у дітей асоціацій, пов'язаних із цифрами 0 та 1–9, різними математичними знаками «+», «-», «=», «>», «<», а також із геометричними фігурами, що забезпечують цікаве та нестандартне запам'ятовування та засвоєння поданого навчального матеріалу педагогом. Так, передбачається, що діти самостійно створюють у себе в уяві асоціації, з якими пов'язують елементарні математичні категорії та поняття (див. Додаток А).

Наприклад, на рисунку 2.8 представлені приклади асоціацій старших дошкільників із знаками рівняння та нерівності у математиці.

Рисунок 3.2 – Асоціації щодо знаків рівняння та нерівності у дошкільників

За допомогою друдлів формуються асоціації та уявлення дошкільників про геометричні фігури та цифри.

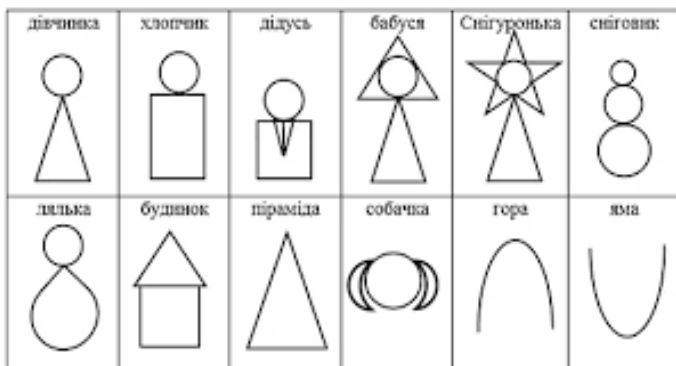

Рисунок 3.3 – Формування асоціацій за друдлами

2) Блок II «Розвиток пам'яті» – включає різні ейдетичні ігри на розвиток уявлень про простір та час (наприклад, «Повтори візерунок по пам'яті», «Покажи дорогу по орієнтирах», «Подивися і розклади», «Що змінилося?» тощо) та метод Цицерона, відповідно до якого дитині пропонувалося самостійно розподілити певні предмети в кімнаті Триждика та його Сестрички-Одинички, розкласти їх та запам'ятати, в якій послідовності, що і де розташоване.

3) Блок III «Розвиток уваги, відтворювальної та творчої уяви» – представлений ейдетичними розвивальними іграми, які сприяють розвитку математичних умінь класифікувати, узагальнювати, визначати спільні та відмінні риси предметів, геометричних фігур, відтворювати в уяві пори року та образи, пов'язані з кожною порою року та місяцем у році.

4) Блок IV «Розвиток логічного мислення» – включає ейдетичні ігри, які спрямовані на розвиток логіко-математичної компетенції (наприклад, «Правильні-неправильні бджоли»), «Що зайве?», «Знайди

закономірність», «Обери шлях», «Продовж ряд», «Продовж логічний ланцюжок» тощо.

Відповідно до розробленої авторської структурно-функціональної моделі математичної підготовки дитини старшого дошкільного віку до навчання у школі було розроблено систему занять із математики із використанням ейдетичних засобів, в основу якої покладено метод повного занурення дошкільника у навчально-виховний процес, представлений у вигляді сюжетно-рольової квест-гри «Чарівна Подорож Математичною Галактикою» (див. рисунок 3.4), відповідно до якої:

- 1) педагог (вихователь) – ведучий;
- 2) діти – міжгалактичні мандрівники;
- 3) казкові герої – Триждик та його Сестричка-Одиничка (рисунок 3.5), які загубилися у космосі та відправилися у міжгалактичну подорож з метою пошуку своїх батьків та далекої Планети Логіки (рисунок 3.6).

Рисунок 3.4 – Математична Галактика

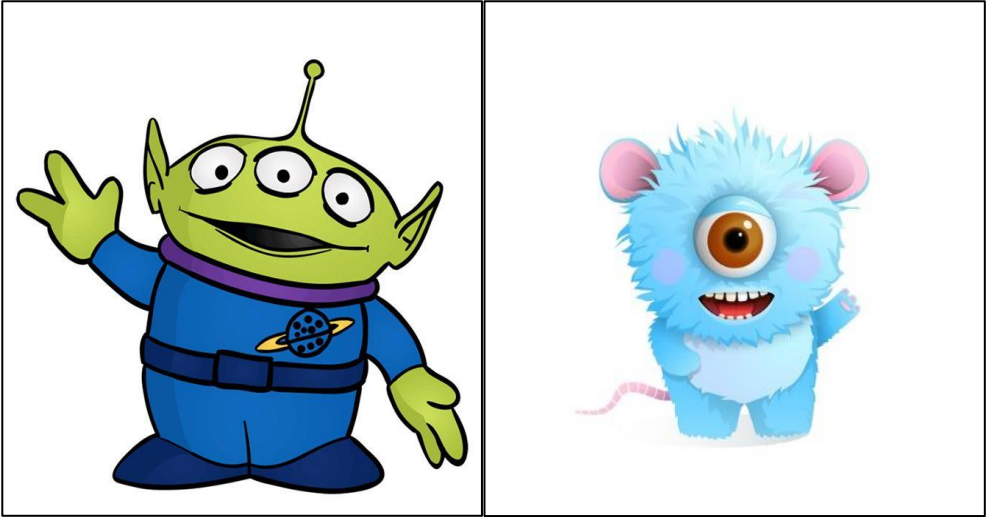

Рисунок 3.5 – Головні герої сюжетно-рольової квест-гри «Чарівна Подорож Математичною Галактикою» Триждик та Сестричка-Одиничка

Рисунок 3.6 – Планета Логіки

Порядок впровадження системи занять із математики із старшими дошкільниками у межах запропонованої авторської структурно-функціональної моделі математичної підготовки дошкільників до навчання у школі засобами ейдетики:

1) строк реалізації сюжетно-рольової квест-гри «Чарівна Подорож Математичною Галактикою» – 1 навчальний рік (з вересня по травень);

2) режим занять із використанням ейдетичних засобів – 1 раз на місяць (по 30-35 хвилин);

3) форми організації діяльності:

а) групова (діяльність на заняттях);

б) індивідуальна (у випадку роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної групи);

4) кількість занять з математики із використанням ейдетичних технік – 8 навчальних одиниць.

У таблиці 3.7 представлено систему занять із математичної підготовки дітей старшого дошкільного віку до школи та методи ейдетики, ейдетичні прийоми та засоби, що застосовуються педагогом під час заняття.

Таблиця 3.7

3.1 Система інтегрованих занять на тему «Математичні пригоди Триждика та його Сестрички-Одинички» із використанням ейдетичних технологій під час математичної підготовки старших дошкільників до ШКОЛИ

Тема заняття	Мета заняття	Ейдетична техніка, що застосовується	Мета застосування
«У світі чарівних цифр. Рахуємо кількість»	Формування у дітей старшого дошкільного віку уявлень про цифри.	Метод «Асоціацій» (ейдетична гра «На що схожа цифра?»)	Розвиток образно-асоціативного мислення та пам'яті; формування в уяві дітей старшого дошкільного віку образів, на які схожі цифри.
		Ейдетична вправа-гра «Математичний місточок»	Розвиток у дошкільників пам'яті та запам'ятовування прямої та зворотної послідовності цифр.
		Ейдетична гра «Уяви та порахуй – скільки?»	Розвиток образного мислення та відтворювальної уяви; розвиток навичок лічби та рахунку;
		Ейдетична розвивальна вправа-гра «Правильні-неправильні бджоли»	формування навичок розв'язання елементарних задач.

Тема заняття	Мета заняття	Ейдетична техніка, що застосовується	Мета застосування
«У світі чарівних цифр. Порівняння. Відношення багато-мало»	Формування у дітей старшого дошкільного віку елементарних математичних уявлень (уявлень про цифри та математичні знаки «+», «-», «=», «>», «<»)	Метод «Оживлення»	Формування у дітей старшого дошкільного віку уявлень про цифри та математичні знаки «+», «-», «=», «>», «<» шляхом приєднання цифри/знаку до образу певної живої тварини.
		Ейдетична гра «Що змінилося?»	Розвиток умінь дітей старшого дошкільного віку аналізувати та порівнювати; розвиток уяви, пам'яті та уваги.
		Ейдетична гра «Допоможи Триждику знайти пару»	Ознайомлення дошкільників із символами, властивостями різних предметів; розвиток зорової пам'яті; формування уявлень про поняття «багато», «мало».
		Ейдетична вправа «Уявляй і називай»	Розвиток образного мислення, відтворювально

			ї уяви, зорової та фотографічної пам'яті; навчання дошкільників орієнтуватися у приміщенні групи.
«Ми – у цікавому світі. Класифікація предметів за різними ознаками (формою, кольором, величиною)».	Формування у дітей старшого дошкільного віку умінь класифікувати, узагальнювати, визначати спільні та відмінні риси предметів, фігур.	Ейдетична гра «Цікаві пасажири»	Формування та розвиток у старших дошкільників навичок класифікувати фігури за кольором, формою і величиною.
		Ейдетична гра «Прикрасимо ялинку намистом»	Розвиток умінь виявляти й абстрагувати властивості; вміння «читати» схему; закріплення навичок порядкової лічби.
		Ейдетична гра-вправа «Хто приходив у гості до Триждика?»	Розвиток навичок запам'ятовування та послідовності; закріплення навичок порядкової лічби; розвиток монологічного мовлення.

		Ейдетична вправа-гра «Закінчи намисто для Мами Сестрички- Одинички»	Розвиток зорової та тактильної пам'яті старших дошкільників; формування навичок запам'ятовуван ня послідовності предметів (геометричних фігур) та їх властивостей; розвиток уваги.
		Ейдетична вправа «Запам'ятай і повтори»	Розвиток навичок послідовного запам'ятовуван ня об'єктів та відтворення.
«Ми – у цікавому світі предметів. Геометричні фігури та їх послідовність »	Формування у дітей старшого дошкільного віку уявлень про геометричні фігури	Метод Цицерона (Ейдетична гра «Що знаходиться у кімнаті Триждика та його Сестрички- Одинички?»)»	Розвиток навичок запам'ятовуван ня послідовності розміщення геометричних фігур у просторі; розвиток пам'яті та образного мислення, відтворювальню ї уяви.

Тема заняття	Мета заняття	Ейдетична техніка, що застосовуєтьс я	Мета застосування
--------------	--------------	--	----------------------

		<p>Метод Цицерона (Ейдетична гра «Розклади речі Триждика у кімнаті»)</p>	<p>Розвиток навичок запам'ятовування послідовності розміщення геометричних фігур у просторі; розвиток пам'яті та образного мислення, відтворювальності уяви.</p>
		<p>Ейдетична гра-конструювання «Склади картинку за прикладом»</p>	<p>Розвиток умінь дітей старшого дошкільного віку викладати візерунок із геометричних фігур за зразком.</p>
<p>«Ми – у цікавому світі предметів. Геометричні фігури. Їх форма, величина»</p>	<p>Формування уявлень про геометричні фігури</p>	<p>Ейдетична вправа-гра «Закінчи намисто для Мама Сестрички-Одинички»</p>	<p>Розвиток зорової пам'яті старших дошкільників; формування навичок запам'ятовування послідовності предметів та їх властивостей; розвиток уваги.</p>
		<p>Ейдетична вправа «Повтори малюнок»</p>	<p>Розвиток умінь дітей старшого дошкільного віку викладати візерунок із</p>

			геометричних фігур на пам'ять.
		Ейдетична гра «Опиши фігуру»	Розвиток умінь дітей старшого дошкільного віку «кодувати» і «декодувати» ознаки геометричних фігур; розвиток логічного мислення.
		Метод асоціацій	Формування у дітей старшого дошкільного віку уявлень про геометричні фігури через розвиток образно-асоціативного мислення та уяви.
«Я – у просторі та часі»	Формування у дітей старшого дошкільного віку уявлень про час та простір	Ейдетична гра «Що сховано під стаканчиком Сестрички-Одинички?»	Ознайомлення старших дошкільників із символами, властивостями різних предметів; розвиток зорової пам'яті; формування емпатії до друзів; виховання любові до природи.
		Ейдетична розвивальна	Розвиток навичок лічби

		командна гра «Знайди із заплющеними очима»	на дотик, на слух та на нюх; розвиток навичок визначення овочів та фруктів на смак та угрупування їх за ознакою «овоч–фрукт».
		Ейдетична розвивальна вправа–гра «Триждик у Лабіринті»	Розвиток у старших дошкільників навичок логічного мислення ту творчої уяви; розв’язання простих математичних завдань.
		Гра «Розклади із закритими очима»	Розвиток навичок запам’ятовуван ня послідовності розміщення геометричних фігур у просторі; розвиток пам’яті та образного мислення, відтворювально ї уяви.

Тема заняття	Мета заняття	Ейдетична техніка, що застосовуєтьс я	Мета застосування
--------------	--------------	--	----------------------

«Я вмію логічно мислити!»	Формування у дітей старшого дошкільного віку умінь логічно мислити, узагальнювати, будувати логічні ланцюжки.	Друдли	Розвиток образно-асоціативного мислення та пам'яті; формування в уяві дітей старшого дошкільного віку образів, на які схожі цифри та геометричні фігури.
		Ейдетична вправа «Колодязь»	Розвиток навичок послідовного запам'ятовування математичної інформації.
		Ейдетична вправа «Символьне судоку»	Розвиток образно-асоціативного мислення та пам'яті, логіки.
		Ейдетична вправа «Прибери зайве»	
«Ми – у цікавому світі предметів. Геометричні фігури. Їх форма, величина»	Формування уявлень про довжину/висоту /ширину / товщину предметів	Ейдетична гра «Закінчи намисто для Мами Сестрички-Одинички»	Розвиток зорової та тактильної пам'яті старших дошкільників; формування навичок запам'ятовування послідовності предметів (геометричних фігур) та їх

			властивостей; розвиток уваги.
		Ейдетична гра з лічильними паличками «Зміни об'єкт»	Розвиток у дітей навичок змінювати об'єкти за розміром (довгі; короткі).
		Ейдетична гра з паличками К'юїзенера «Складаємо фігури разом із Триждиком та його Сестричкою-Одиничкою»	Розвиток зорової та тактильної пам'яті старших дошкільників; формування навичок запам'ятовування послідовності предметів (геометричних фігур) та їх властивостей; розвиток уваги.
		Ейдетична вправа «Домалюй по клітинам»	Розвиток умінь дітей старшого дошкільного віку викладати візерунок із на пам'ять (або за поданим зразком)
		Ейдетична гра «Що більше?»	Розвиток умінь дітей старшого дошкільного віку аналізувати та порівнювати; розвиток уваги, пам'яті та уваги.

Джерело: власна розробка автора.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аксьонова О. П., Аніщук А. М., Артемова Л. В. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2 ч. Ч. II. Від трьох до шести (семи) років / за заг. ред. О. В. Кононко. Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014. 452 с.
2. Аладишева Г. О. Використання елементів ейдетики в навчанні дітей початкової школи (Методичні рекомендації щодо введення ейдетики в повсякдення школярів молодших класів) . Одеса : Видавництво «Одиссея», 2015. 66 с.
3. Антощук Є. Ейдетичні вправи для пам'яті й уяви. *Дошкільне виховання*. 2014. № 1. С. 18–19.
4. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник : А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф, д-р пед. наук; Авт. кол-в : Богуш А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л., Гавриш Н. В., Долинна О. П. та ін. Київ : Видавництво, 2012. 26 с.
6. Бех І. Д. Виховання особистості : навч. - метод. посіб. / 7-е вид., перероб. і доп. Київ : Либідь, 2018. 848 с.
7. Білан О. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / за заг. ред. О. В. Низьковської. Тернопіль : «Мандрівець» , 2017. 256 с.
8. Богайчук Р. В. Практика ейдетики в початковій школі: посібник для вчителя. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. 48 с.
9. Брежнева О. Г. Математичний розвиток дошкільників: теорія і технологія. Монографія. Мелітополь : Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2018. 481 с.
10. Брежнева О. Г. Методичний аналіз змісту математичного розвитку дітей дошкільного віку:

порівняння чинних програм : Вісник Черкаського університету, 2017. № 12. С. 10–18.

11. Брежнева О. Г. Теорія і практика математичного розвитку дітей 3-6 років у системі дошкільної освіти : дис. на здоб. наук. ступеня д. пед. наук за спеціальністю 13.00.08 – «Дошкільна педагогіка». Київ : Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України , 2019. 665 с.

12. Брежнева О. Г., Щербакова К. Й. Теорія і методика логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку : навч. – метод. посіб. Мелітополь : Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні , 2019. 200 с.

13. Волкова Н. П. Педагогіка : навчальний посібник. Київ : Академія, 2016. 616 с.

14. Выготский Л. С. Воображение и творчество в детском возрасте : Психологический очерк : книга для учителя. Москва : Просвещение, 1991. 94 с.

15. Гайдаржийская Л.П. Формирование элементов математических представлений у детей старшего дошкольного возраста : дис. канд. пед. наук : спец. 13.00.01. Киев : Институт педагогики АПН Украины, 2016. 173 с.

16. Гевко О., Дутко Р. Педагогічні шляхи логіко-математичного розвитку дітей старшого дошкільного віку. *Молодь і ринок*. 2019. № 10 (177). С. 60–64.

17. Гришко О. І., Клевака Л. П., Крупицька І. С. Ейдетика як інноваційна технологія формування логіко-математичних уявлень дошкільника // Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Становлення і розвиток педагогіки», м. Івано-Франківськ , 23-24 грудня 2016 р. Івано-Франківськ : Видавець Кравчук І.К., 2016. С. 156–159.

18. Давыдов В. В. Теория развивающего обучения. Москва : Интор, 1996. 544 с.

19. Дитина в дошкільні роки : комплексна освітня програма / автор. колектив; наук. керівник К.Л. Крутий. Запоріжжя : ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2016. 160 с.

20. Дитина : Освітня програма для дітей від 2 до 7 років / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк; авт. кол. Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білокаленко [та ін.]. Київ: Київський університет ім. Б. Гринченка, 2016. 304 с.

21. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. / 5-е вид., перероб. і доп. Київ : Академвидав, 2016. 378 с.

22. Дорошенко Т. М., Мацько В. В. Теорія і методика формування елементарних математичних уявлень. навч. посіб. Кременчук : ПП «Бітар», 2019. 96 с.

23. Дуткевич Т. В. Дошкільна психологія : навч. посібник. 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 392 с.

24. Задорожня О. Ейдетика у корекційній роботі з дітьми із затримкою психічного розвитку. *ІТТА*. 2017. № 8. С. 347–355.

25. Зайцева Л. Методика організації індивідуальної роботи в процесі формування у дітей дошкільного віку елементарної математичної компетентності : навч.-метод. посіб. Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2015. 240 с.

26. Калачикова Е. Ейдетика : розвиток пам'яті та уваги у дітей та дорослих. <https://www.shaleny-ravlyk.com/> (дата звернення: 05.07.2021).

27. Ковба Ю. В. Використання прийомів ейдетики у процесі ознайомлення дітей дошкільного віку з цифрами і числами. Науковий вісник Бердичівського педагогічного університету. 2016. № 5. С. 32–33.

28. Круподер Н. І. Ейдетика як засіб розвитку пам'яті дитини дошкільного віку. *Нива знань*. 2015. № 2. С. 39–40.

29. Литвин В., Арест М. Психолого-педагогічні засади математичного розвитку дітей у закладах дошкільної освіти. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. 2018. № 22. С. 121–132.

30. Любченко І.І. Інноваційна діяльність із запровадження логіко-математичного розвитку в дошкільному навчальному закладі. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія»*. 2015. № 1 (1). С. 17–20.

31. Матеріал для визначення розвиненості та освіченості дитини дошкільного віку за програмою розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкільля»: методичний посібник. Кривий Ріг : КЗ «Інноваційно-методичний центр», 2015. С. 294–296.

32. Маханькова І. Система роботи з розвитку ейдетичної пам'яті у дітей старшого дошкільного віку // Збірник наукових статей студентів спеціальності «Дошкільна освіта» / за заг. ред. проф. О.Л. Кононко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. С. 94–98.

33. Медвідь С.М., Стрілецька Н.М. Використання елементів ейдетики на уроках математики в початковій школі: науковий часопис. *Вісник ЧНПУ*. 2016. Випуск 125. С. 361–362.

34. Національна освіта у контексті творчості А. С. Макаренка : Збірка наукових праць / За ред. проф. М. В. Левківського. Житомир : ЖДЦНТІЕІ, 2003. 156 с.

35. Новиков А. М. Педагогіка. Словарь системы основных понятий. Москва : Издательский центр ИЭТ, 2013. 268 с.

36. Очеретна К. С. Впровадження ейдетики в системи навчально-виховної роботи з дітьми дошкільного віку. *Наука і освіта*. 2013. № 5. С. 41–44.

37. Павловська І., Горобчук Н. Допоможемо гостю з Місяця : заняття з використанням елементів ейдетики для

дітей середньої групи. *Дошкільне виховання*. 2014. № 4. С. 33–35.

38. Підлипняк І. Ю. Логіко-математичний розвиток дітей дошкільного віку : особливості освітньо-виховного процесу. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2017. Випуск 2 (41). С. 194–197.

39. Позднякова В.В., Заплаткіна Н.В. Логіко-математичний розвиток дошкільнят : інноваційні аспекти альтернативної технології математичної освіти. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Серія «Психолого-педагогічні науки»*. 2006. № 5. С. 64–66.

40. Половіна О. А., Нагорна Т. О. Формування педагогічної культури батьків дітей старшого дошкільного віку засобами ейдетики. *Науковий журнал «Логос. Мистецтво наукової думки»*. 2019. № 4. С. 107–109.

41. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка / 4-е вид., перероб. і доп. Київ : Альма-Матер, 2018. 408 с.

42. Потурай Л. Л. Використання елементів ейдетики у роботі з дошкільниками. Харків : Знання, 2014. 84 с.

43. Потьомкіна С. Г. Ейдетика як розвиток пам'яті та мислення у дошкільників. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-ejdetika-ak-rozvitok-pamati-ta-mislenna-u-doskilnikiv-105099.html> (дата звернення: 01.04.2021).

44. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» / О.О. Андрієтті, О.П. Голубович, О.П. Долинна, Т.В. Дяченко, Т.С. Ільченко, Г.Є. Іванова, Г.М. Лисенко, Т.В. Панасюк, Г.В. Петрова, Т.О. Піроженко, Н.М. Романко, Н.А. Случинська, Н.І. Трикоз. Тернопіль : Мандрівець, 2013. 104 с.

45. Про дошкільну освіту: Закон України від 11 липня 2001 р. № 2628-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 49. Ст. 259.

46. Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція : Наказ Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2021 р. № 33. URL : <https://emetodyst.m CFR.ua/npd-doc?npmid=94&npid=60163&anchor=#> (дата звернення: 05.03.2021).

47. Рыбак С.Б. Запомнить правописание словарных слов. Тяжело? Легко! *Майстер-клас*. 2014. № 5 (24). С. 58–60.

48. Сеніна О. А. Досвід роботи вихователя Сеніної С. А. Розвиток пізнавальної сфери дітей дошкільного віку засобами ейдетики. Запоріжжя: ДОН ЗМР, 2018. 28 с.

49. Скубій О.С. Формування художньо-образного мислення засобами ейдетики. Опис досвіду роботи вчителя. 2018. URL: https://skubiy.ucoz.ru/index/opis_pedagogichnogo_dosvidu/0-38 (дата звернення: 01.07.2021).

50. Смольянінова С.К. Використання основ ейдетики в роботі з дітьми дошкільного віку. *Педагогіка*. 2016. № 9. С. 1–7.

51. Старченко В. Л. Логіко-математичний аспект дошкільної освіти *Дошкільне виховання*. 2005. №7. С. 19–21.

52. Сучасні технології формування логіко-математичної компетентності в дітей дошкільного та молодшого шкільного віку / за заг. ред. Н. П. Тарнавської, Н. Ю. Рудницької, Ю. М. Мурашевич. Житомир : ФОП «Левковець», 2015. 430 с.

53. Тарнавська Н. П., Рудницька Н. Ю., Мурашевич Ю. М. Сучасні технології формування логіко-математичної

компетентності в дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Житомир : ФОП «Левковець», 2015. 430 с.

54. Український педагогічний словник / за ред. С.У. Гончаренка. Київ : Либідь, 2017. 376 с.

55. Шавронська В., Шавронська Н. Белль-Ланкастерська система актуальна й сьогодні. *Дошкільне виховання*. 2012. № 5. С. 26–29.

56. Шаго Л.М. Ейдетика і функціонально-системний підхід на уроках української мови і літератури (педагогічний досвід). Приватний комплекс безперервної освіти «Школа ЕйдоС». 2015. URL: http://www.eidos.zp.ua/new/schoolnews/materialy-dlya-pedagogicheskoy-vystavki-2015-g_142.html

57. Шматченко Г. О. Моделювання як засіб формування логіко-математичної компетентності старших дошкільників. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2018. № 6 (21). С. 18–25.

58. Яловська О.О. Цікаві цифри : Використання прийомів ейдетики при ознайомленні з цифрами. Тернопіль: Мандрівець, 2010. 128 с.

59. Eidetic techniques. Eidetic techniques in the educational activities of preschoolers. Mental drawing method. 2020. URL: <https://dark-lore.ru/en/rasteniya/priemy-eidetiki-priemy-eidetiki-v-uchebnoi-deyatelnosti/> (accessed on 05.04.2021).

60. Essen J. All Truth About Eidetic Memory – Case Closed. *Human Memory OS*. 2020. URL: <https://memoryos.com/article/all-truth-about-eidetic-memory> (accessed on 05.07.2021).

61. Farne R. Pedagogia Visuale/Visual Pedagogy. *Proceedings*. 2017. № 1. 872. URL: https://res.mdpi.com/d_attachment/proceedings/proceedings-

[01-00872/article_deploy/proceedings-01-00872.pdf](#) (accessed on 05.07.2021).

62. Hodnett B.R. 10 multisensory techniques for teaching math. URL: <https://www.understood.org/articles/en/10-multisensory-techniques-for-teaching-math> (accessed on 05.07.2021).

63. Iwauchi Sh. Eidetic Seeing in Practice. Journal of Eidetic Science. 2017. Vol. V. pp. 1–17.

64. Lee Sh.-Li Photographic Memory Training. 2011. URL: <https://rightbrainchild.com/2011/07/19/photographic-memory-training/> (accessed on 05.07.2021).

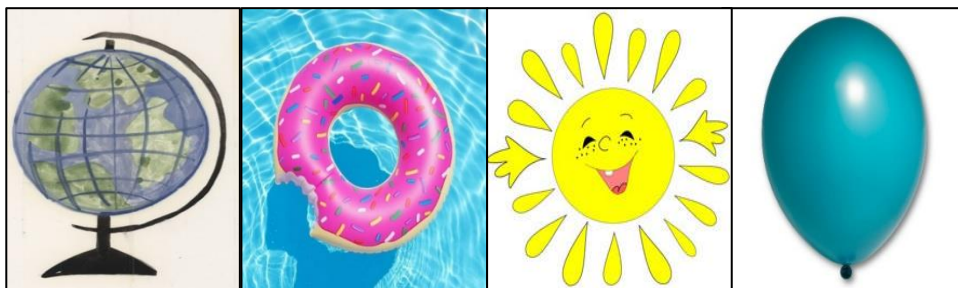
ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Використання ейдотехнік з метою вивчення цифр дітьми старшого дошкільного віку

1. Метод асоціацій при вивченні цифр дітьми старшого дошкільного віку

Асоціації з цифрою «0»

Асоціації з цифрою «1»

Асоціації з цифрою «2»

Асоціації з цифрою «3»

Асоціації з цифрою «4»

Асоціація з цифрою «5»

Асоціації з цифрою «6»

Асоціації з цифрою «7»

Асоціації з цифрою «8»

Використання методу «Оживлення» при вивченні цифр дітьми старшого дошкільного віку

Мета: формування у дітей старшого дошкільного віку уявлень про цифри шляхом приєднання цифри до образу певної живої тварини.

ДОДАТОК Б

Використання ейдотехніки «Асоціації» з метою формування уявлень у дітей старшого дошкільного віку про геометричні фігури

Мета: формування у дітей старшого дошкільного віку уявлень про геометричні фігури через розвиток образно-асоціативного мислення та уяви.

Хід вправи:

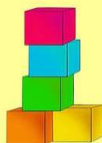
Вихователь ознайомлює старших дошкільників із різними геометричними фігурами, демонструючи їх.

Завданням дітей є назвати власні асоціації (предмет, тварину тощо), на яку геометрична фігура схожа. При цьому немає правильних чи неправильних асоціацій, оскільки кожна дитина створює та пов'язує геометричної фігури із власним індивідуальним образом предмету з навколишньої дійсності.

Наприклад:

- 1) трикутник схожий на: ялинку, дах будинку, дорожній знак тощо;
- 2) квадрат схожий на: будинок; кубик тощо;
- 3) прямокутник схожий на: акваріум; басейн; флакон маминих духів; тощо;
- 4) коло схоже на: сонце, м'ячик, квітку-ромашку; і т.д.

Усі ці предмети схожі на квадрат.
Назвіть їх.

На що схоже коло?

На що схожий прямокутник?

На що схожий трикутник?

ДОДАТОК В

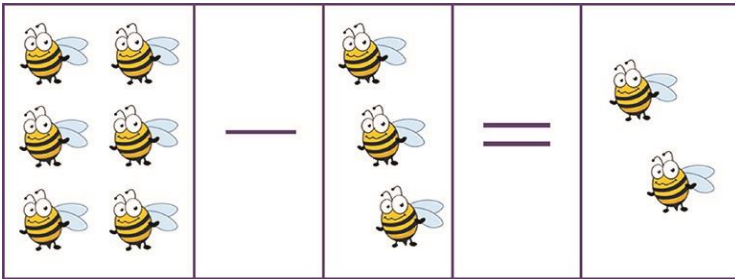
Приклади ейдетичних розвивальних вправ-ігор на розвиток образно-асоціативного та логічного мислення, уваги та уяви

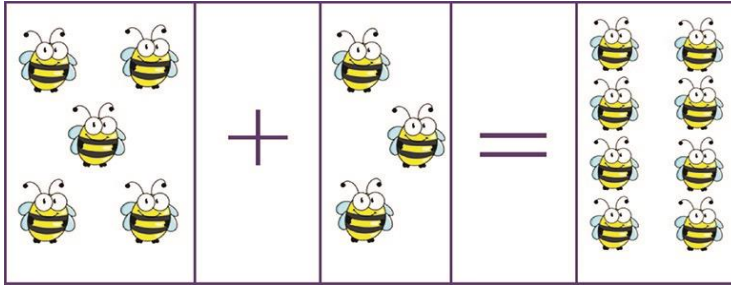
Ейдетична розвивальна вправа–гра «Правильні-неправильні бджоли»

Мета: розвиток у старших дошкільників навичок лічби; розв'язання простих математичних завдань; розвиток логічного мислення та уяви.

Хід гри:

Група дітей розподіляється на дві команди. Їх завданням є допомогти Триждику та його сестричці-Одиничці розібратися, де «правильні», а де «неправильні» бджоли. Перед дошкільниками на столі зображеннями донизу розкладені карти.

Від кожної команди по черзі виходять учасники, навмання витягають картку й розв'язують приклад. У такий спосіб вони мають визначити, правильні чи неправильні бджоли потрапили на картку (правильно чи неправильно подано розв'язок).

У тому випадку, якщо приклад правильний, учасник це озвучує. Якщо ж закралася помилка, він вказує на помилку та зазначає на фланелеграфі потрібну відповідь, або показує картку із відповідною цифрою.

Крім того, учасник може на картці, в якій зроблено помилку, домалювати або викреслити «неправильну» бджолу.

Ейдетична розвивальна вправа–гра «Триждик у Лабіринті»

Мета: розвиток у старших дошкільників навичок логічного мислення та творчої уяви; розв'язання простих математичних завдань.

Хід гри:

Маленький Триждик та його Сестричка-Одиничка потрапили до чарівного лабіринту, в якому не можна було дивитися назад, а йти треба було братику та сестричці, тримаючись за руки. Однак Сестричка-Одиничка відволіклася та раптом висмикнула руки, щоб зірвати квітку.

В мить стіни чарівного лабіринту заворушилися, і Маленький Триждик та його Сестричка-Одиничка загубили один одного.

Завдання: допоможи Триждику знайти свою маленьку сестру, їй лячно та страшно бути самій у лабіринті.

Ейдетична розвивальна командна гра «Знайди із заплющеними очима»

Мета: розвиток навичок лічби на дотик, на слух та на нюх; розвиток навичок визначення овочів та фруктів на смак та угруповання їх за ознакою «овоч–фрукт»; формування навичок командної гри.

Матеріали та обладнання: насипна пісочниця (або контейнер із піском); бубон; набір мотузок із зав'язаними вузликами; овочі та фрукти, які нарізані однаковими шматочками та їх пластикові еквіваленти (апельсин, мандарин, банан, помідор, виноград, морква, огірок, капуста, болгарський перець тощо); мішечки з травами та спеціями.

Завдання для:

1) на слуховий аналізатор: із зав'язаними очима визначити, скільки разів педагог вдарив в бубон і звідки лунають звуки: справа /зліва/ спереду/ ззаду/ зверху/ знизу;

2) на дотик: розв'язати арифметичний приклад і обрати з набору мотузок із вузликами ту, кількість вузликів на якій збігається із правильною відповіддю. Умова — вузлики можна рахувати лише на дотик;

3) на смак: із зав'язаними очима розпізнати на смак різні овочі й фрукти та згрупувати їх за ознакою «овоч—фрукт»;

4) на нюх: знайти та впізнати серед запропонованих мішечків із травами та спеціями аромат м'яти/апельсину/кориці/ванілі. Потім порахувати та назвати, скільки разів повторюється той чи той запах.

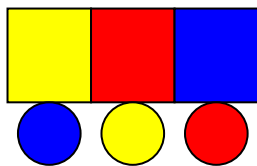
За кожну правильну відповідь команда отримує фішку. Виграє та команда, в якій зібрано найбільшу кількість фішок, та отримує сюрприз.

Розвивальна ейдетична гра-конструювання «Склади картинку за прикладом»

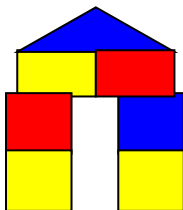
Мета: розвиток умінь дітей старшого дошкільного віку викладати візерунок із геометричних фігур за зразком.

Матеріал та обладнання: блоки Д'єнєша (об'ємні або площинні), зразки візерунків.

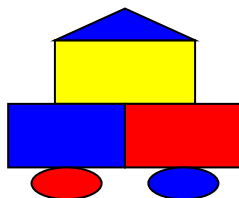
Завдання: допоможи Триждику та Сестричці-Одиниці виконати завдання – викласти із поданих геометричних фігур на столі правильно такий же візерунок, який зображений на зразку. Приклади фігур наведені нижче.

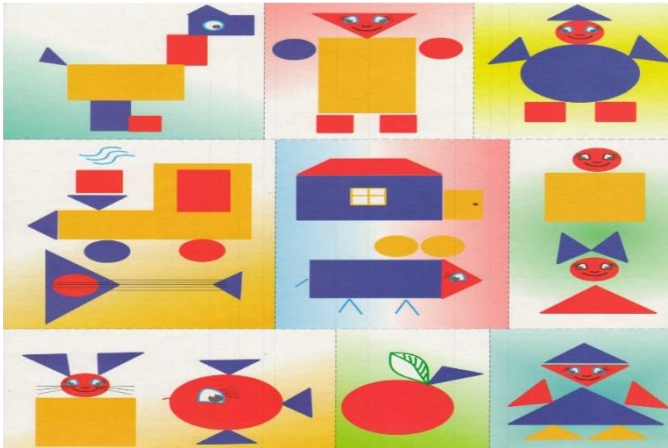
Автомобіль

Домівка для песика

Баиточка

Розвивальна ейдетична гра «Що змінилося?»

Мета: розвиток умінь дітей старшого дошкільного віку аналізувати та порівнювати; розвиток відтворювальної уяви, пам'яті та уваги.

Матеріал та обладнання: картки із намальованими предметами.

Завдання: допоможи Триждику та Сестричці-Одиничці виконати завдання запам'ятати всі предмети на картинці та визначити, що змінилося (що додалося, чого не вистачає).

Хід гри:

Вихователь показує дітям картку № 1 із зображеними на ній предметами протягом 15 секунд. Дітям слід запам'ятати якомога більше, або всі предмети на картинці. Потім картку № 1 забирають. Дітям пропонується назвати ті предмети, які були зображені на ній.

Потім педагог демонструє дітям картку № 2, на якій зображені предмети (якихось предметів не вистачає, якісь

навпаки – лишні). Дітям необхідно визначити, чого не вистачає, що є зайвим.

Розвивальна ейдетична гра «Опиши фігуру»

Мета: розвиток умінь дітей старшого дошкільного віку «кодувати» і «декодувати» ознаки геометричних фігур; розвиток логічного мислення.

Матеріали та обладнання: «чарівна торбинка», в якій знаходяться блоки Д'єнеша; картки-коди.

Хід гри:

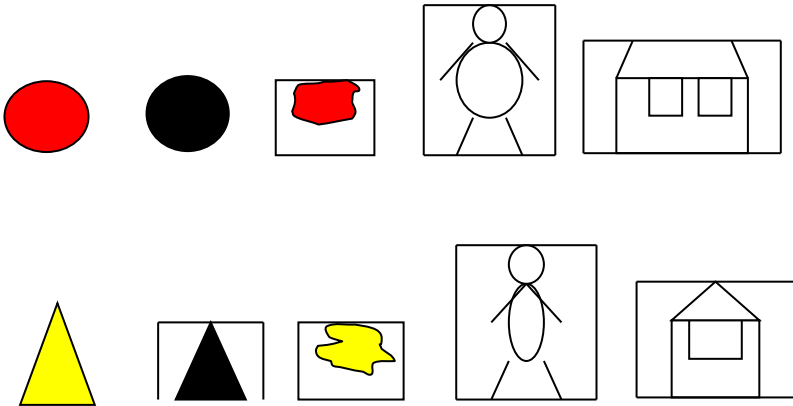
Діти по черзі витягують із «чарівної торбинки» геометричну фігуру, уважно розглядають її і за допомогою карток – кодів викладають властивості фігури.

Потім діти читають записане на картках – кодах.

Наприклад:

Це круг. Він червоного кольору, товстий, великий.

Це трикутник. Він жовтого кольору, тонкий, маленький.

Розвивальна ейдетична гра «Допоможи Триждику знайти пару»

Мета: ознайомлення старших дошкільників із символами, властивостями різних предметів; розвиток зорової пам'яті.

Матеріали та обладнання: 2 комплекти карток із різними символами.

Хід гри:

Маленький Триждик був на базарі на накупив дуже багато різних речей, кожна з них повторюється, бо покупець був зовсім неуважним та забудькуватий.

Допоможи маленькому інопланетянину зібрати речі по парам, щоб знати, що треба повернути назад на базар.

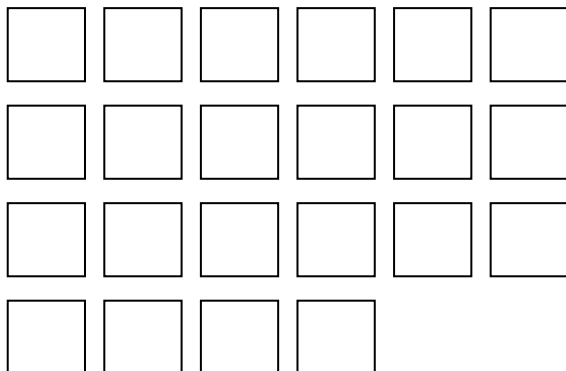
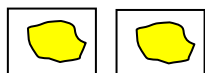
Всі картки перемішані та лежать зворотною стороною вгору.

Правила гри:

Кожній дитині слід по черзі піднімати картки і запам'ятовувати зображення на них. Якщо дитина запам'ятала, де знаходиться картка-двійник, вона їх забирає та продовжує гру – робить ще один хід.

Переможцем гри буде та дитина, яка назбирала найбільшу кількість карток-двійників та допомогла Триждику повернути речі на базар.

Наприклад:

Розвивальна ейдетична гра

«Що сховано під стаканчиком Сестрички-Одинички?»

Мета: ознайомлення старших дошкільників із символами, властивостями різних предметів; розвиток зорової пам'яті; формування емпатії до друзів; виховання любові до природи.

Матеріали та обладнання: набір невеликих іграшок (або карток із зображенням різних предметів); 20 паперових високих стаканчиків.

Хід гри:

Сестричка-Одиничка потрапила до зачарованого «стаканчикового» лісу, в якому всі предмети перетворилися на стаканчики, а раніше це були звірі, камінці, квіти, дерева... Зла Чаклунка не любила милуватися красою лісу, а тому всіх-всіх перетворила на коричневі (сині/жовті/зелені) стаканчики.

Для того, щоб допомогти Сестричці-Одиничці визволити з зачарованого полону жителів лісу та об'єкти природи, дошкільникам необхідно запам'ятати послідовність всіх карток (іграшок), на які Зла Чаклунка накладала чари.

(Педагог по черзі показує під стаканчиками картки (іграшки), а потім говорить «Абра-Кадабра» та замінює стаканчики на порожні).

Завдання дітей – правильно назвати та розкласти картки (іграшки) по стаканчикам.

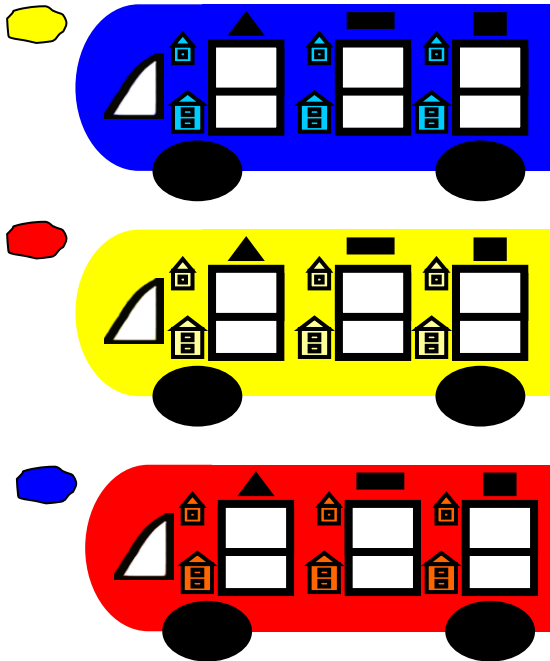
Розвивальна ейдетична гра «Цікаві пасажери»

Мета: формування та розвиток у старших дошкільників навичок класифікувати фігури за кольором, формою і величиною (логічні фігури).

Матеріал та обладнання: логічні фігури або блоки.

Хід гри:

Педагог пропонує дітям допомогти цікавим пасажиром (блокам) зайняти свої місця в автобусах, звертаючи увагу на колір, форму і розмір.

*Розвивальна ейдетична гра «Прикрасимо ялинку
намистом»*

Мета: розвиток уміння виявляти й абстрагувати властивості; вміння «читати» схему; закріплення навичок порядкової лічби.

Матеріал та обладнання: зображення ялинки, 15 карток з символами, комплект логічних фігур.

Хід гри:

На дворі майже Новий Рік, а Триждик і Сестричка-Одиничка ще ніколи не прикрашали ялинку! Допоможіть маленьким мандрівникам прикрасити ялинку намистом. На ялинці повинно бути 5 рядів намиста. В кожному ряду – по 3 намистинки. Цифра на картці вказує на порядковий номер нитки намиста (лічбу починаємо з верхівки ялинки).

Повісимо перший ряд намиста (картки з цифрою «1»). Зафарбований кружечок показує нам місце намистинки на ниточці. Перша намистинка – маленький жовтий круг, друга – великий жовтий квадрат, третя – маленький жовтий трикутник. Аналогічно розвішуємо інші намистинки.

<p>● ○ ○</p> <p>1 ●</p>	<p>○ ● ○</p> <p>1 ■</p>	<p>○ ○ ●</p> <p>1 ▲</p>
<p>● ○ ○</p> <p>2 ●</p>	<p>○ ● ○</p> <p>2 ▲</p>	<p>○ ○ ●</p> <p>2 ■</p>
<p>● ○ ○</p> <p>3 ■</p>	<p>○ ● ○</p> <p>3 ▲</p>	<p>○ ○ ●</p> <p>3 ●</p>
<p>● ○ ○</p> <p>4 ■</p>	<p>○ ● ○</p> <p>4 ■</p>	<p>○ ○ ●</p> <p>4 ▲</p>
<p>● ○ ○</p> <p>5 ■</p>	<p>○ ● ○</p> <p>5 ●</p>	<p>○ ○ ●</p> <p>5 ▲</p>

Розвивальна ейдетична гра-вправа «Хто приходив у гості до Триждика?»

Мета: розвиток навичок запам'ятовування та послідовності; закріплення навичок порядкової лічби; розвиток монологічного мовлення.

Матеріал та обладнання: набір іграшкових тварин, овочів та блоків Д'єнеша, які між собою перемішані; набір іграшкового посуду для сюжетно-рольової гри «Чаювання».

Хід гри:

Педагог повідомляє дітям, що до маленького інопланетянина Триждика сьогодні збираються прийти у гості його друзі – іграшкові тварини, овочі, які вміють ходити та говорити, а також геометричні фігури, в яких вирости ноги та руки. Всі предмети ожили, тому що Триждик подорожує у чарівній Математичній Галактиці, в якій трапляються різні дива.

Але гості приходять чаювати не всі разом, а по черзі.

(Педагог показує протягом 10 секунд, як до Триждика приходять у гості предмети, веде незначний ігровий діалог: 1 – іграшковий тигр; 2 – червоний квадрат; 3 – огірок; 4 – зелений м'яч; 5 – лялька; і т.д.).

Потім після того, як Триждик почаював із усіма гостями, він прибав зі столу чайний набір та став згадувати, з ким він сьогодні бачився.

Завдання дітям: відтворити назви всіх предметів, які «приходили у гості» до Триждика у правильній послідовності (хто за ким приходив).

*Розвивальна ейдетична вправа-гра
«Закінчи намисто для Мами Сестрички-Одинички»*

Мета: розвиток зорової та тактильної пам'яті старших дошкільників; формування навичок запам'ятовування послідовності предметів (геометричних фігур) та їх властивостей; розвиток уваги.

Матеріали та обладнання: комплекти ниток на кожному дитині із розпочатим намистом; великий кольоровий бісер; маленькі фігури для виготовлення намиста (мішки; кульки; квадрати тощо).

Хід гри:

Кожній дитині роздається розпочате намисто мамі Сестрички-Одинички та набір для творчості, в якому визначена певна послідовність фігур та їх кольори. Дитині необхідно продовжити та закінчити намисто із

урахуванням встановленої послідовності фігур та кольорів. Треба бути дуже уважним, бо це ж подарунок!!!

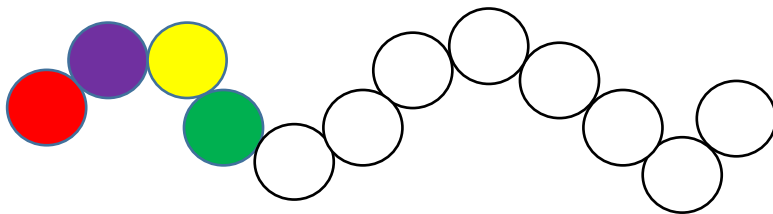
***Розвивальна ейдетична вправа-гра
«Закінчи намисто для Мама Сестрички-Одинички»
(інший варіант)***

Мета: розвиток зорової пам'яті старших дошкільників; формування навичок запам'ятовування послідовності предметів та їх властивостей; розвиток уваги.

Матеріали та обладнання: набір кольорових олівців (фломастерів); намисто для мами Сестрички-Одинички.

Хід гри:

Кожній дитині роздається картка із розпочатим намистом, яке треба закінчити. Намистинки розфарбовані у певній послідовності, яку неможна порушувати. Треба бути дуже уважним, бо це ж подарунок!!!

ДОДАТОК Г

План-конспект інтегрованого заняття з математичної підготовки дошкільників засобами ейдетики (старший дошкільний вік) на тему: «Математичні пригоди Триждика та його Сестрички-Одинички»

Мета: формування у дітей старшого дошкільного віку елементарних математичних уявлень.

Завдання:

1) освітні:

- закріпити знання дітей про послідовність цифр в прямому і зворотному порядку;
- тренувати в умінні послідовно називати пору року, місяці, дні тижня, частини доби;
- закріпити знання геометричних фігур;
- закріпити вміння орієнтуватися на аркуші паперу.

2) розвиваючі:

- розвивати соціальні навички вміння працювати в групі, в парі;
- розвивати навички знаходити рішення та робити висновки;
- розвивати увагу, логічне мислення, пам'ять та мовлення;

3) виховні:

- виховувати стриманість, посидючість, доброзичливість, почуття взаємодопомоги та бажання прийти на допомогу своїм товаришам у групі.

Методи і прийоми: словесні (бесіда, питання, загадки); практичні (фізкультхвилинка); авторські ейдетичні ігри.

Устаткування та обладнання: ілюстративний матеріал; презентація; мультимедійний проектор та ноутбук; магнітна дошка; роздатковий матеріал; цифри від 1 до 10; аркуші білого паперу А4; кольорові олівці; картинки із зображеннями головних героїв сюжетно-рольової математичної квест-гри – Триждик та Сестричка-Одиничка; набори із цифрами (за кількістю дітей у групі).

ХІД ЗАНЯТТЯ:

I. Організаційна частина

II. Основна частина

2.1. Історія про Триждика та його Сестричку-Одиничку

2.2. Математичні загадки

2.3. Метод «Асоціацій» (ейдетична гра «На що схожа цифра?»)

2.4. Ейдетична вправа-гра «Математичний місточок»

2.5. Ейдетична гра «Уяви та порахуй – скільки?»

2.6. Ейдетична розвивальна вправа-гра «Правильні-неправильні бджоли»

2.7. Фізкультхвилинка

2.8. Графічний диктант

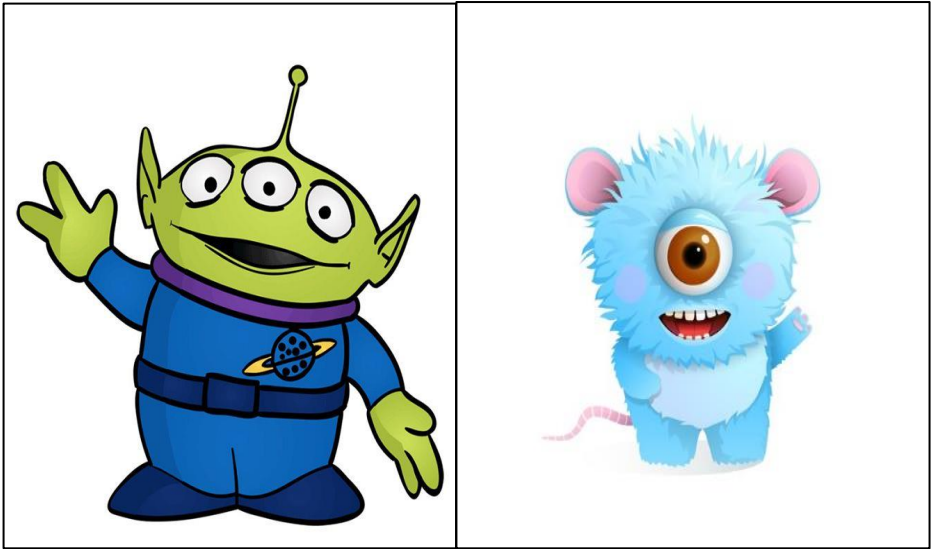
III. Заключна частина. Рефлексія

I. Організаційна частина

Вихователь: Діточки, чи полюбляєте ви цікаві казки? А хотіли б потрапити до справжньої казки та спробувати допомогти нашим чарівним героям?

(Вмикається таємнича музика і вихователь демонструє дітям головних героїв казки).

Вихователь (показує головних героїв): Хлопчики та дівчатка, хочу познайомити вас із двома мандрівниками –

Триждиком та його маленькою Сестричкою-Одиничкою!

Вихователь: Як ви гадаєте, чому їх звати саме так? Триждик та Сестричка-Одиничка?

Діти: Тому що у Триждика – три ока, а у його сестри – одне!

Вихователь: Які ви розумнички! Вірно! Зараз я розповім вам, діти, незвичайну історію наших гостей, а ви вже вирішити, чи будемо ми їм допомагати. Добре? Тому що їх казкова історія непроста, а чарівна і дуже сумна, з математичними завданнями.

II. Основна частина

2.1. Історія про Триждика та його Сестричку-Одиничку.

(Вихователь розповідає історію героїв): Жила собі на далекій Планеті Логіки у Математичній Галактиці родина Циферинок – Мама Синусина, Тато Ромб, Триждик та його маленька Сестричка-Одиничка. Планета була зеленою, охайною та щирою на різні багатства – купа фруктів та овочів, гарне та свіже повітря, чарівна природа, а головне – дружні та дуууууже розумні жителі, які всі між собою дружили та допомагали один одному.

На сусідній Планеті Ледащ заचाївся злий Цар Нехочуха, який нічого не хотів робити, лівився та дуже заздрич своїм розумним сусідам.

Одного разу Цар Нехочуха замислив лихий план – направити на Планету Логіки страшений буревій, який би наніс біди чарівній планеті та знищив дружбу всіх її жителів.

Наславши на Планету Логіки біду, сталося жажливе... Наша родина Циферинок втратила один одного! Через страшений буревій, пил, грозу та Триждик та Сестричка-Одиничка загубили своїх батьків! Шалений вітер відніс їх у далекі простори Математичної Галактики – так вони стали міжгалактичними мандрівниками, які дуже просять нас про допомогу! Без нас Триждик та Сестричка-Одиничка не зможуть повернутися на свою Планету Логіки та знайти своїх любих матусю та татуся.

Вихователь: Допоможемо їм?

Діти: Так!

Вихователь: На одній із планет, які вже встигли відвідати наші друзі, їм дали чарівні скриньки із математичними підказками-загадками. Коли завдання всі розгадані – відкривається наступна скринька. Давайте їх розгадаємо! Слухайте, діти уважно.

2.2. Математичні загадки

- Який сьогодні день тижня?
- Який був вчора день тижня?

- Який день тижня буде завтра?
- Який день тижня буде післязавтра?
- Які пори року ви знаєте? Назвіть.
- Скільки місяців в році? Назвіть.
- Який місяць в році перший?
- Назвіть частини доби.

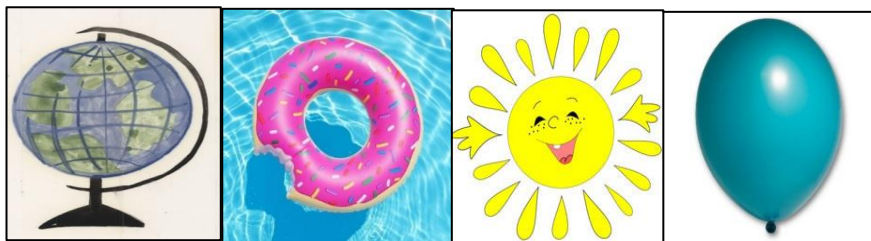
Вихователь: Чудово, молодці діти! Ви гарно впоралися! Тепер давайте пригадаємо цифри, які ми знаємо!

2.3. Метод «Асоціацій» (ейдетична гра «На що схожа цифра?»)

Вихователь: Діти, зараз я вам покажу цифри, які ви всі добре знаєте. А потім ви мені по черзі скажете, на що кожна з них схожа!

(Вихователь на моніторі показує цифри – діти називають свої асоціації).

Асоціації з цифрою «0»

Асоціації з цифрою «1»

Асоціації з цифрою «2»

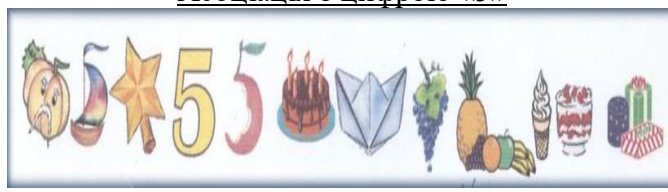
Асоціації з цифрою «3»

Асоціації з цифрою «4»

Асоціація з цифрою «5»

Асоціації з цифрою «6»

Асоціації з цифрою «7»

Асоціації з цифрою «8»

2.4. Ейдетична вправа-гра «Математичний місточок»

Вихователь: Триждик мені тільки що сказав, що для того, аби потрапити на Планету Логіки, необхідно здобути міжпланетну карту, яка потрапила під час буревію у болото. Це болото охороняє Кікімора та відмовляється віддавати карту без вирішення математичних завдань. Давайте допоможемо Триждику та його Сестричці-Одиничці!

Для цього нам необхідно побудувати незвичайний місточок через болото – математичний! Із цифр! Від 1 до 9 та у зворотному напрямку.

(Діти із наборів цифр викладають цифри по порядку від 1 до 9 та у зворотному напрямку).

- Назвіть цифру більше 2 на 1 одиницю (3).
- Найменша цифра (1).
- Найбільша цифра (9).
- Цифра, яка менше 7 на 1 (6).
- Назвіть сусідів цифри 6 (5 та 7).
- Покажіть цифру більше 3 на 2 (5).
- Назвіть сусідів цифри 9 (8 та 10).

Вихователь: Чудово! Молодці! Ви гарно виконали завдання, і Кікімора віддала міжпланетну карту Триждику та Сестричці-Одиничці. Тепер можна йти далі! Ось ми потрапили до чарівного казкового лісу!

Вихователь: Діти, ви знате, що у лісі дуже часто трапляються дива. Лісові жителі приготували завдання на кмітливість.

2.5. Ейдетична гра «Уяви та поражуй – скільки?»

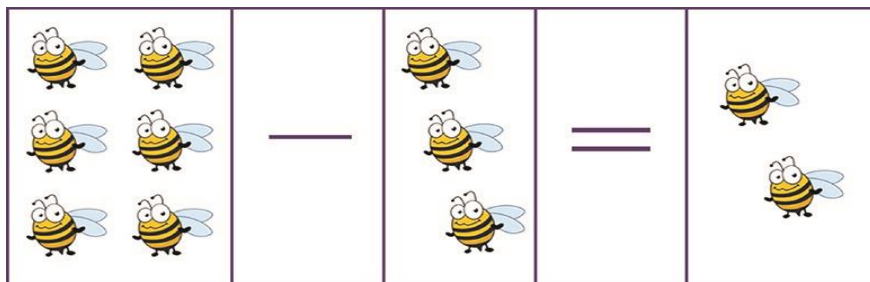
- Скільки вух у двох мишей? (4) Чому?
- Скільки животиків у 5 бегемотиків? (5)
- Над річкою летіли птахи: голуб, щука, дві синиці? Скільки птахів? (3) Чому?

- Скільки у коня копит, коли кінь у траві лежить? (4) Поясніть.
- Скільки будиночків у 100 мурах? (1)

2.6. Ейдегична розвивальна вправа–гра «Правильні-неправильні бджоли»

Вихователь пропонує групі дітей розподілитися на дві команди. Їх завданням є допомогти Триждыку та його сестричці-Одиничці розібратися, де «правильні», а де «неправильні» бджоли.

Перед дошкільниками на столі зображеннями донизу розкладені картки із прикладами, на яких цифри замінені відповідною кількістю намальованих бджіл. У деяких

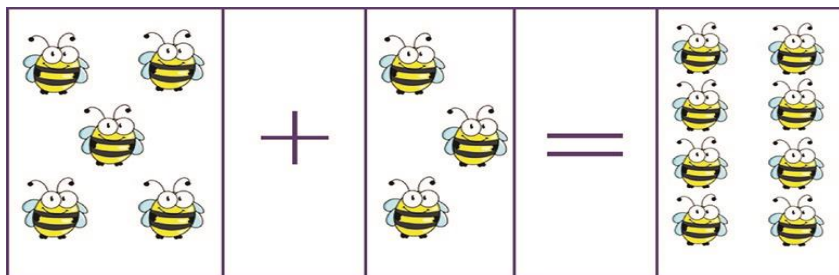

прикладях навмисно зроблені помилки.

Від кожної команди по черзі виходять учасники, навмання витягають картку й розв'язують приклад. У такий спосіб вони мають визначити, правильні чи неправильні бджоли потрапили на картку (правильно чи неправильно подано розв'язок).

У тому випадку, якщо приклад правильний, учасник це озвучує. Якщо ж закралася помилка, він вказує на помилку та зазначає на фланелеграфі потрібну відповідь, або показує картку із відповідною цифрою.

Крім того, учасник може на картці, в якій зроблено помилку, домалювати або викреслити «неправильну» бджолу. Вихователь: Діти, жителі лісу порадили вам

набратися сил, щоб йти далі!

2.7. Фізкультхвилинка

Раз – нагнувся, розігнувся,
Два – нагнувся, розігнувся,
Три – в долоні три плеска,
Головою три кивка,
Руки в боки розвели
Й гарно всі вперед пішли!

Вихователь: Діти, а може ми з вами зробимо для Триждика та Сестрички-Одинички килим-літачок? І тоді наші друзі зможуть ще швидше літати у міжпланетному просторі та збирати підказки та загадки, як потрапити до Планети Логіки!

Для цього нам потрібно сісти за столи і приступити до виготовлення чарівних килимів. Перед вами кольорові олівці і папір. Приготуйтеся слухати завдання і малювати!

2.8. Графічний диктант

- У лівому верхньому кутку намалюйте червоний квадрат.
- У правому нижньому кутку намалюйте зелений прямокутник.
- У лівому нижньому кутку намалюйте синій трикутник.

– У правому верхньому куті намалюйте жовте коло.

– У центрі намалюйте помаранчевий овал.

– Праворуч від оранжевого овалу намалюйте рожевий ромб.

– Зліва – фіолетову трапецію.

(Вихователь перевіряє правильність намальованих геометричних фігур)

III. Заключна частина (Рефлексія).

Вихователь: Діточки, дякую вам дуже за таку щирю допомогу Триждику та Сестричці-Одиничці у пошуку їх батьків! Вони вам дуже вдячні!

Давайте пригадаємо:

1) З ким і куди ми сьогодні подорожували?

2) Що вам найбільше сподобалося?

3) Що вам не сподобалося?

4) Що вам найбільше запам'яталося?

5) Що було найбільш цікавим?

Вихователь: Діти, Триждику та Сестричці-Одиничці вже час летіти далі на своєму космічному кораблі за новими підказками та завданнями! Вони обіцяють найближчим часом повернутися, щоб ви допомогли їх вирішити наступні математичні загадки та завдання!

Але для вас вони залишили смачні сюрпризи!

(Вихователь роздає кожному дошкільнику чупа-чупси та наліпки-зірочки).

